

Maggie O'Farrell

Novel·lista

Fa gairebé dues dècades que Maggie O'Farrell va debutar amb 'After you'd gone'. Cinc novel·les després –entremig va guanyar el prestigiós Costa Award i ha sigut traduïda a 15 llengües– publica el seu llibre més ambiciós, 'Aquest deu ser el lloc' (L'Altra / Asteroide)

FRANCESC MELCION

“Si fos una actriu famosa fingiria la meva mort”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Als personatges d'*Aquest deu ser el lloc* els persegueix el passat. Els fantasmes reapareixen per sacsejar el present amb les seves figures volàtils. Claudette Wells s'amaga de l'antiga carrera d'actriu en un casalot irlandès amb el lingüista Daniel Sullivan, que descobreix que una exparella seva, Nicola Janks, va morir poc després que es veiessin per última vegada, i creu que ell podria tenir-ne part de culpa. A partir d'aquesta premissa, la novel·la es fragmenta en una multiplicitat de veus, personatges, escenaris i moments de la història –l'arc narratiu comprèn set dècades– per explicar una sèrie de vides tenallades per la pèrdua. Nascuda a Irlanda del Nord el 1972, Maggie O'Farrell ha publicat set novel·les i aquesta és la tercera que apareix en català. Angle va obrir camí el 2004 amb *La distància que ens separa* i La Campana va apostar per *L'estranya desaparició d'Esme Lennox* el 2009. Sorprenentment, la novel·la amb què va guanyar el Costa Award el 2010, *The hand that first held mine*, és encara inèdita tant en

català com en castellà, llengua en què es pot trobar, a Salamandra, *Instruccions para una ola de calor* (2013).

Escrius per motius molt diferents dels que et van portar a escriure? No puc recordar cap moment de la meua vida en què no hagi volgut escriure. Quan era petita, em gastava tots els diners que em donaven en llibretes i bolígrafs: tenia la necessitat de posar per escrit el que veia, pensava i sentia. Més enllà d'això, no sé si puc parlar d'altres motius. La inconsciència és molt important per a mi. Procuro no examinar per què escriu ni pensar en els lectors. Visc en una bombolla on hi ha paraules i històries.

Fa gairebé dues dècades que vas debutar amb *After you'd gone* (2000). Quina va ser la primera pregunta inconscient que et vas fer com a autora?

La ficció et dona un mapa per orientar-te per la vida. La novel·la et permet veure més enllà dels fets. Hi ha gent que fa llibres sobre el que sap:

“**VISCEN UNA BOMBOLLA ON HI HA PARAULES I HISTÒRIES**”

jo escriu sobre el que desconec. Quan començo una novel·la és perquè vull entendre alguna cosa.

Tens alguna estructura planejada? No, mai! No vaig de la A a la B. Descobreixo la C i a vegades m'endinso en la D i la E. Hi ha un moment en què els personatges t'obliguen a escoltar-los. Et diuen: “Això no ho farem!” [riu]. És llavors que el llibre pren vida i comença a tenir el seu propi batec, independent de tu.

Costa explicar a algú que no és escriptor que els personatges puguin arribar a *ordenar-te* com has de continuar una història. Hem de valorar més els nostres instints. Tot el que no forma part de totes les nocions derivades de segles i segles d'evolució.

Abans de publicar *After you'd gone* vas viure a Hong Kong. Primer hi vaig fer de professora d'anglès i després de corresponsal. Quan vaig tornar a Londres vaig tre-

ballar per a l'*Independent*, i quan vaig deixar l'oficina –ja havia publicat *After you'd gone*– encara vaig fer de *freelance* durant uns anys. Les coses van canviar quan va néixer el meu primer fill. Literalment no tenia temps per a tot. No volia deixar d'escriure ficció.

El *Guardian* va definir la teua primera novel·la com “una història d'amor i una faula moral”.

Em sembla que no he escrit mai cap faula moral, com a mínim conscientment. Si hi havia un missatge en aquell llibre era: “Aprofita l'amor quan el tinguis i no el malgastis”.

L'amor és crucial a *Aquest deu ser el lloc*. Quin va ser el primer personatge que se't va acudir, la Claudette o en Daniel?

Ella. Fa vuit anys, quan encara era a Londres –ara visc a Edimburg– vaig entrar en un cafè. L'atmosfera estava enrarida, i quan vaig mirar de saber per què vaig adonar-me que a prop meu hi tenia una actriu famosíssima, tota sola. Hi havia vianants que quan la veien picaven al vidre o cridaven el seu nom. A ella, en canvi, se la veia trista. Em va semblar que la vida d'una actriu famosa ha de ser intolerable. Si jo ho fos, fingiria la meua mort i m'amagaria en un lloc recòndit.

A en Daniel també el persegueix una part del passat.

Vaig saber que tenia una novel·la entre mans quan se'm va acudir que en Daniel s'assabentava que la Nicola havia mort poc després que es veiessin per última vegada en una festa. Tot i que està casat amb la Claudette decideix obrir un parèntesi per esbrinar què va passar. Tant en Daniel com la Claudette han viscut vides que se'ls han fet impossibles de viure. Són bones persones que han pres decisions equivocades.

El lector trobarà personatges amb desordres alimentaris, amb problemes de pell, amb dificultats de parla... Pràcticament tots estan marcats per alguna particularitat. Tots tenim algun problema: a vegades els mostrem, d'altres els amaguem. Quan aquesta mena d'afeccions apareixen en una ficció és per donar un toc de comèdia, per mostrar que el personatge és feble o té una mancança. Jo volia exposar la valentia que això implica. Arriba un moment a la nostra vida que se'ns fan intolerables i voldríem canviar de pell.

Mai no has escrit des d'un punt de vista autobiogràfic. Transmets les teves angoixes als personatges? És inevitable. Però la qüestió autobiogràfica està a punt de canviar. El meu pròxim llibre seran una mena de memòries desordenades. Estic a punt d'entregar-lo al meu editor!◆